

De Staatssecretaris Rechtsbescherming

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Voortgang aanpak versterking toegang tot het recht

Datum
5 december 2024

Onze referentie
5978888

Bijlage(n)
5

1. Aanleiding

In 2023 is de aanpak versterking toegang tot het recht (hierna: aanpak) gedeeld met de Kamer.¹ Bij die gelegenheid is toegezegd dat de Kamer een keer per jaar geïnformeerd wordt over de ontwikkelingen ten aanzien van de toegang tot het recht.² Het programma stelselvernieuwing rechtsbijstand vormt een eigenstandig onderdeel binnen de aanpak, waarover de Kamer tot op heden halfjaarlijkse voortgangsrapportages heeft ontvangen.

Vanwege de onderlinge samenhang en het feit dat het programma een afrondende fase ingaat, worden de brieven over de voortgang aanpak versterking toegang tot het recht en de voortgangsrapportage stelselvernieuwing rechtsbijstand vanaf heden gecombineerd. Met de bijgevoegde brief informeert u de Kamer over de belangrijkste ontwikkelingen omtrent de versterking van de toegang tot het recht en het programma stelselvernieuwing rechtsbijstand. Een volledig overzicht van alle maatregelen die lopen onder het programma stelselvernieuwing rechtsbijstand is als bijlage bij de brief gevoegd.

2. Geadviseerd besluit

U wordt verzocht akkoord te gaan met verzending aan de Tweede Kamer van bijgevoegde brief over de voortgang versterking toegang tot het recht met als bijlagen:

- 1) Visiedocument Toegang tot het recht
- 2) Twaalfde voortgangsrapportage stelselvernieuwing rechtsbijstand
- 3) Beleidsreactie op het WODC-rapport pilots stelselvernieuwing rechtsbijstand
- 4) Actieplan 'Meer vertrouwen, minder onnodige procedures'

De Eerste Kamer ontvangt hiervan een afschrift.

3. Kernpunten

De afgelopen periode zijn er verschillende maatregelen ingezet of voortgezet die bijdragen aan de versterking van de toegang tot het recht. Naast het nemen van

¹ Kamerstukken II 2022/23, 29 279, nr. 800.

² Kamerstukken II 2022/23, 29 279, nr. 830.

concrete maatregelen vraagt de toegang tot het recht om structurele en gestructureerde aandacht. Deze brief (en bijlagen) zet de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen half jaar op een rij. Hierbij gaat het om ontwikkelingen op het gebied van:

- Informatievoorziening vanuit de overheid
- Publicatie rechterlijke uitspraken
- Stelselvernieuwing rechtsbijstand
- Startbijdrage mediation
- Uitwerking contouren centraal mediatorsregister
- Schuldenproblematiek
- Online dispute resolution
- Beter rechtsbescherming in de jeugdbescherming en rechtspraak jeugd
- Institutionele vernieuwing Rechtspraak
- Wijkrechtspraak
- Experiment Regelrechter
- Vereenvoudiging van burgerlijk procesrecht
- Friese taal in het rechtsverkeer
- Tolken en vertalers
- Monitoring en onderzoek
- Internationaal

4. Toelichting

4.1. Politieke context

In hoofdstuk 7.1 van het Regeerprogramma, getiteld Sterke democratische rechtsstaat, onderstreept het kabinet het belang van de toegang tot het recht(er) om de rechtsstaat te laten werken voor burgers en bedrijven.

Het kabinet wil burgers en bedrijven in staat stellen sneller, eenvoudiger en beter een passende en duurzame oplossing te vinden voor een juridisch probleem.

Het kabinet zet in op versterking van de rechtsketen door onder andere het Juridisch Loket en de institutionele vernieuwing van de Rechtspraak.

De brief voortgang aanpak versterking toegang tot het recht en de brief Voortgang stelselvernieuwing rechtsbijstand, beide van 20 december 2023, zijn geagendeerd voor het Commissiedebat Gesubsidieerde Rechtsbijstand op 13 maart 2025.

4.2. Financiële overwegingen

Voor de financiële gevolgen voor de aanpak versterking toegang tot het recht wordt verwezen naar de brief van 27 juni 2023. Dit jaar heeft nadere besluitvorming plaatsgevonden omtrent de verdeling van middelen versterking toegang tot het recht uit die brief. Op basis hiervan is er vanaf 2025 structureel extra subsidie voor de Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken (€ 100.000) en de rechtswinkels (€ 400.000) en is er € 250.000 ingezet voor de aanpak versterking toegang tot het recht. Het gereserveerde bedrag voor het register voor mediators (€ 1,5 mln.) wordt in tegenstelling tot wat eerder is gecommuniceerd opgevangen binnen de bestaande kaders.

Daarnaast zijn er naar aanleiding van het regeerprogramma nadere middelen beschikbaar gesteld voor de versterking van de toegang tot het recht. Het kabinet trekt hier vanaf 2027 structureel 35,6 mln. voor uit. Dit budget wordt als volgt besteed:*

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel

Datum
5 december 2024

Onze referentie
5978888

	2025	2026	2027	2028	2029
<i>Versterken Juridisch Loket</i>	7.000	14.000	14.000	14.000	14.000
<i>Toegang tot het recht</i>	3.400	2.100	0	0	0
<i>Versterken Rechtspraak</i>	13.600	15.100	21.600	21.600	21.600
Totaal	24.000	31.200	35.600	35.600	35.600

* bedragen x €1.000

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel

Datum
5 december 2024

Onze referentie
5978888

De voortgangsrapportage, die als bijlage bij de brief is gevoegd, bevat de laatste financiële stand van zaken omtrent het programma.

4.3. Krachtenveld

De inhoud van de brief, visie en voortgangsrapportage is afgestemd met de volgende (keten)partners: het Juridisch Loket, de Raad voor Rechtsbijstand, de Raad voor de rechtspraak, de Nederlandse Orde van Advocaten, de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders, de Mediatorsfederatie Nederland, de Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken, het Verbond van Verzekeraars, Divosa, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Inspectie Rijksfinanciën (IRF).

4.4. Communicatie

Naast publicatie op rijksoverheid.nl zal de brief met bijlagen via de LinkedIn-pagina van het programma, genaamd 'rechtsbijstand bij de tijd', onder de aandacht worden gebracht.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.